

REDACȚIUNEA,
Administrația și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Către corieri trimișii nu se
primesc.
Inscripțiile nu se retrimit.
Inserațiile
se primesc la Administrație
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI și ANUNȚURI:
în Viena la M. Dukas Nachf.
în Angoulême la Emeric Ler-
ger, Heinrich Sobalok, A. O-
belik Nachf., Anton Orpelik.
în Budapesta la A. V. Golber-
gor, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII) Erzsébet-kört.
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicație. Publicării
nu se dă după tariful și invo-
ca. — RECLA ME pe pagina
— o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungari:
Pe un an 24 cor., pe șase lu-
ni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
— Pe un an 40 cor., pe șase lu-
ni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
— Pe un an 8 fr., pe șase lu-
ni 4 fr., pe trei luni 2 fr.
— Pe un an 20 cor., pe șase lu-
ni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
— Pe un an 24 cor., pe șase lu-
ni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
— Pe un an 20 cor., pe șase lu-
ni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
— Pe un an 24 cor., pe șase lu-
ni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
— Pe un an 20 cor., pe șase lu-
ni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
— Pe un an 24 cor., pe șase lu-
ni 12 cor., pe trei luni 6 cor.

Nr. 250.

Brașov, Miercuri 18 Noembrie (1 Decembrie)

1909.

Ce se spune în Mesagiul regal, prin care au fost deschise, Duminecă, corpurile legiuitoare române, despre politica internă, națională? (Cea internațională, esternă, va rămânea totdeauna pe al doilea plan.) Iată ce:

»Desvoltarea economică a Țării a fost încetată una din grijile noastre de căpetenie. Constat cu mulțumire că izvoarele noastre de producțiune sporesc mereu și că astfel chiar în anii agricoli sub-mijlocii, situația financiară rămâne îmbucurătoare.

Sunt sigur că nu veți pierde un moment din vedere trebuința de a menține bugetul Statului în principiile sănătoase după cari a fost alcătuit de nouă ani... Guvernul Meu vă va supune proiecte de legi prin cari rezervele legale ce stau astăzi în cassa tezaurului neproducătoare și expuse la ispita cheltuelilor, se vor consolida la Casa de depuneri... Asemenea orice măsuri legislative, menite a îmbunătăți administrarea finanțelor și a răspunde la principiile de dreptate în impunerea sarcinilor, vor găsi, nu Mă îndoiesc, primirea cea mai binevoitoare din partea D-Voastră.

Marile interese ale agriculturii noastre așteaptă dela D-Voastră aceeași vie sollicitudină pe care au aflat-o în sesiunile trecute. Ministrul domeniilor va aduce în dezbaterile D-voastră un proiect de lege menit a crește proprietatea silvică a Statului și a asigura mai bine păstrarea suprafețelor împădurite. El va cere încă măsurile legale necesare pentru a da culturii însemnatele întinderi de pământ până acum supuse la inundații.

Pentru a înlesni avântul industriei noastre, precum și pentru a întări și a ocroti munca națională, guvernul Meu vă va înfățișa un nou proiect de lege privitor la încurajarea industriei...

Cum o sănătoasă întocmire economică este însă strâns legată de dezvoltarea căilor de comunicațiune, guvernul Meu nu va pregeta ca, treptat cu mijloacele de cari dispune, să pună căile ferate la înălțimea nevoilor crescânde ale Țării...

Impărțirea dreptății și înzestrarea

Țării cu o cât mai bună orânduială judecătorească a fost una din grijile legislației actuale... mai ales la întocmirea și funcționarea Curților cu jurați.

Inmulțirea continuă a școlilor rurale, precum și îndrumarea mai solidă și mai practică dată învățământului, își va arăta înrăurirea din ce în ce mai binefăcătoare...

Impresiile unui German în București.

Publicăm această scrisoare, pe care ne-o pune la dispoziție un prieten și fost coleg de universitate la Lipsca al autorului ei, atrăgând asupra-i deosebită luare aminte a cititorilor și în special a cercurilor competente din România. Sânt povestite în ea cu multă dragoste unele neajunsuri culturale. — Red. Gazetei.

București, 25 Octombrie 1909.

Știi, scumpe prietene cu câtă pasiune am învățat eu la Lipsca în seminarul lui Weigand, limba românească. Și mai știi că una din marile mele dorinți era, să cunosc mai de aproape acest popor, care mă atrăgia ca ceva misterios și fascinant. Am plecat deci în România acuma două săptămâni și cum mă hotărisem să încep studiul meu de cunoaștere privind aceea parte de viață, care are caractere comune la toate popoarele, m-am oprit în București. O capitală luxuoasă, însuflețită, plină de altfel de contraste, acest București, care se laudă înainte de toate cu coloritul parizian în gust, în lux, în rafinerie, pe care o aristocrație puțin preocupată de alte probleme a știut să i-o dea.

Ce oraș curios însă, când îl compari cu orașele noastre germane. Un oraș încunjurat de toate părțile de țara săracă, aridă, pustie, un oraș din care nu poți să ieși ca să răsuflă, pentru că n-ai unde. Peste lanuri, ori pe șosele prăfuite sau noroioase, nimeni nu s-ar îndura să porniască. Și mi s-a spus, că sunt în jurul Bucureștiului multe mănăstiri vechi,

vrednice de a fi cercetate, însă zădarnic, nu le poți vedea, fiind-că nu poți merge, n-ai cum să mergi până la ele. Birjarul bucureștean, vestitul birșă bucureștean luxos îți cere sume fabuloase.

Un singur loc de preumblare au Bucureștenii: șoseaua Kisselef, o șosea bine plantată și nimica mai mult. Ea e însă nu un loc liniștit de țară, unde să respiri aer, ci un Corso pentru echipagiile aristocratice. Și de altfel se pare, că bucureșteanul nici n-are nevoie, ca noi, de lumină, de aer, de câmp și pădure, — mi s-a spus și am văzut cum se lăncezește în zile de sărbătoare în cafea ori chiar acasă cu jurnale, țigări, dulceață și cafea turcească.

Dar văd, că mă pierd în altele de cât cele ce vream să-ți povestesc. Am venit cum îți spuneam să cunosc poporul românesc și am vrut să încep cu cultura lui, ca fiind mijlocul cel mai simplu de a mă iniția în firea lui etnică.

Am fost indemnat să mă duc să văd fosta Expoziție mare, astăzi parcul Carol I. Am văzut acolo lucruri caracteristice, am făcut cunoștință cu stilul arhitectonic românesc, în care au fost clădite paviloanele, ce se dă-râma și se prăbușesc acuma încet, nu de om ci de ploii și de vreme. În fond pe o colină, dominând întreg parcul se ridică o clădire trainică, făcută să rămână, așa numitul *Palat al Artelor*. El închide cu liniile lui elegante zarea și efectul ce-l face, privindu-l, e acela pe care-l ai privind, de lângă castelul Schönbrun, glorieta ce împodobește vârful colinei. În acest Palat al Artelor, au rămas lucruri foarte prețioase de pe vremea Expoziției. Îți inchipui ce dornic am suit colina, doritor să văd. Am cercat la toate ușile, am ocolit clădirea: zăvorit peste tot. Treptele neumbulate ale scării, clantele ruginite ale ușilor, vâpșeaua învechită, praful din colțuri

imi da impresia unei clădiri de mult părăsitate. Numai prin geam imi zâmbește prietinesc un tablou. Nici o înștiințare, nici o placată, în care să se spună, când și cum se poate cerceta muzeul.

Am așteptat îndelung amărât. Un cetățean imi dă lămurirea că pentru a putea intra, trebuie să te prezinți la cutare comisar de poliție. Să te prezinți la un comisar de poliție pentru a vizita un muzeu, pentru a vizita Palatul artelor!

Am plecat foarte decepționat. Și n-a fost prima decepție.

A doua zi am fost la Ateneu. Ateneul acesta e cea mai monumentală clădire din București. Mi-se spune că e ridicat de o mână de entuziaști, cum nu mai sunt azi în societatea românească. El cuprinde jos o mare rotondă pentru expoziții, în care sunt expuse permnent multe mulaje bune, în neorânduială. Sus o mare sală, bogată pentru spectacole și în amândouă laturile *pinacoteca statului*. În special pentru pinacoteca venisem...

Sunt într'o sală copii de o incontestabilă valoare, după cele mai de seamă lucrări din diferite secole. În altă sală mare și câteva mai mici sunt lucrări originale ale pictorilor români. Izbesc dela prima vedere tablourile scaldate într'o caldă lumină albă ale lui Grigorescu, care e pictorul național al Românilor și până acuma cel mai mare talent al lor. E o seninătate extraordinară, idilică în peisagiile lui de țară: care cu boi, păstori și păstorice zvelte ca niște făpturi de vis fericit. Tablourile acestea se disting, n'ai nevoie de catalog.

Pentru celelalte însă — erau în special multe tablouri și portrete istorice care mă interesau în chip deosebit — am cerut dela bătrânul făfnos ce se învârtea pe acolo — nu

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Bolnav.

Nicolae Brătianu.

În nopți de trudă-adesă-mi pare,
Că printre-ai mei păreți puștii
Te-aud.. mă chlemi.. eu trag zăvorul,
Dar nimeni nu-i... La ce să vii?

Țăria brațelor e moartă
Cu cari să te cuprind c'atunci,
Când fermecați de-a lunii raze,
Întârziam, noi doi, prin lunci.

Ași vrea să plâng cum tu ai plâns,
Când la pian cu mâni de crin
Mă înfrățiai prin viers duioși,
Cu dragostea lui »Lohengrin«;

Iar eu în flacăra iubirii,
Topitu vi-am argintul minții:
Intrunchipând d'n el altarul
Nădejdi mele ș'a credinții.

Și dacă astăzi e'c ruină
Nu-i vina ta. E-a lumii rele,
Că prea a fost frumos altarul
Și prea aveai tu ochii stele.

Iar dacă astăzi peste toate,
O dungă neagră-aș vrea să trag,
E, ca să uit pentru de-a pururi,
Că eu ț'am fost odată drag.

Și trist măntreb, ai plâng-acuma,
De te-ai ruga: cu mâni de crin
Să-mi cânti încet un marș funebru,
În loc de divul »Lohengrin«?!

Teatrul Național.

București, 11 Nov. 1908.

Pământ. Piesă de M. Polizu-Micșunești.

Iubitorii artei dramatice românești așteaptă cu nerăbdare, cu inima deschisă și chiar cu hotărârea de a fi îngăduitori în judecata lor față de o lucrare dramatică nouă a unui autor român.

Până acum s-a jucat în aceasta stațiune »Inviere«, piesa d lui Herz, cu rezultate îndoielnice. E vorba de reluarea ei. Cu multă încredere și nerăbdare se așteaptă acum »Viforul« lui Delavrancia și o nouă lucrare de Al. Florescu — doi autori dramaticei cari au dat literaturii noastre dramatice sărare două opere cari vor rămânea multă vreme în repertoriu.

Pe lângă alte piese originale, despre cari numai din svon se aude câte ceva, mai e anunțată, pentru Ianuarie, o nouă dramă a lui Zaharie Bărsan.

»Pământul« d-lui Polizu-Micșunești, jucat pe scena »Teatrului Național« în fața unui public nu tocmai numărös (iubitorii pieselor moderne lipsiau), a avut o primire pe cât de îngăduitoare pe atât de îndoielnică.

Deși înzestrată cu unele calități, cari tradează activitatea dramatică de până acum a autorului, *Pământul* rămâne o piesă, o dramă fără unitate, lipsită de calitatea puterii dramatice crescânde, de legătura condiționată a elementelor și încă de alte calități cari fac dintr-o operă un întreg.

E cu atât mai de regretat că piesa n-a avut un succes mai mare, cu cât în ea se oglindește adevărata vătă a țărănimii și încă fidel înțeleasă. De altfel tocmai aceste părți susțin mai mult piesa, dacă cumva nu ele singure. Idila, poezia, sănătatea și curățenia vieții țărănești, cu cadrul vecinic senin al poeziei din natură, acoper pe ici pe colo lipsurile și acțiunii, ale unității, înconsecvențele caracterelor și chiar evidența unei supărătoare a tendinței.

Autorul se silește să pună în lumină contrastul dintre sufletul stăpânului, leneș și demoralizat, al pământului și sufletul celui ce-l muncește.

Șerban Smoleanu e degeneratul născut din părinți vițoși; e proprietar a două moșii; reprezintă tipul unui bolnav, unui degenerat nu pe deplin înțeles și adeseori inconsecvent, e un amoretz senzual în înțelesul patologic al cuvântului — și obiectul dragostei sale e Steluța, învățătoare în sat, care prin munca ei, ajută pe sora și mama, rămasă cu o neînsemnată pensie de pe urma faptelor de vitejie ale răposatului căpitan Șoiman. Pentru ce numai decât »Șoiman« și pentru ce tocmai »Steluța«?...

Numele ni-se arată mari (oricât dela întâmplare ar fi luate) numai atunci când sunt înconjurate de aureola care se naște tot din faptele mari. Astfel deci, un căpitan, de care abia se amintește odată, putea fi astfel numit.

Steluța se căsătorește cu acest Șerban degenerat, iubitor al orgiilor, al naturii, al poeziei sale uitând iubirea adevărată a lui Mihai, învățătorul, care, ca și ea, este înlocuit din posterul său. Aceste înlocuiri (artificiu neapărat trebuitor autorului spre a-l îndrepta spre pământ pe Mihai) cad ca din senin și lasă nedume-

știu de era servitor sau cîştode — un catalog. Mi-a spus că n'are.

— Cum se poate? i-am răspuns eu mirat și am stăruit. Știam că oamenii simpli au capricii neînțelese câte-odată. I-am spus că-s străin și că fac o călătorie de studii. Atunci omul s'a lăsat înduplecat: mi-a adus o broșurică, pe care am plătit-o cu 50 bani. Când mi-a înmănat-o, mi-a spus însă: — E cam vechi catalogul, Domnule, altul n'avem; o să se facă mai târziu.

Era un catalog, scumpe prietine, care m'a zăpăcit și m'a enervat. Nu mai corăspundea nici numerile tablourilor, nici măcar împărțirea în săli. De altfel multe tablouri nici nu aveau număr. Și sub ochii mei vedeam cum se schimbă dela locul lor unele, se trec în alte săli altele, la întâmplare.

Și ce incurie orientală, scumpe prietino! Parchetul plin de praf, care îndrăznează să se depună și pe tablouri negreșit. În zădar am căutat un termometru și un higrometru în săli. Variațiunile de umezeală și de căldură pot în voe roade oleiul, culoarea și pâzna. Prin geamul mare al plafondului, cursele în vremuri apă, îngrămadită cu obrăznicie unde-va în pod, și se scursesse prin perdeaua de de-supt.

Omul cu catalogul imi spune mândru:

— Mai avem noi multe tablouri, dar n'avem deocamdată unde să le punem. Sunt îngrămadite la magazie. Înainte de a pleca, am mai cercetat o sală, în care se păstra dania unui mare iubitor de cultură de pe vremuri, tablouri răzimate prin colțuri, obiecte aruncate la întâmplare, o bibliotecă prăfuită și am stat atunci și m'am întrebat:

— Oare n'o fi aceasta magazia de care vorbea omul meu?

Seara am fost la teatru, la teatrul național, căci Românii au ca orice neam de cultură un teatru național.

Trebuie să recunosc, dragă prietino, că am văzut actori de un talent remarcabil, actori cari ar lăsa în urmă pe cei mai buni dintre actorii noștri. O stăpânire desăvârșită a scenei, a situației dramatice, o cur-sivitate extraordinară în limbaj și mișcări. Se juca o piesă care ar fi făcut la noi o îndelungată serie. — Și în sală? Logile goale, în parchet mari insule de scaune deșarte — într-o capitală de 300,000 de locuitori!

Mi-se spune că publicul are totuși teatrele lui, „la manière fran-

çaise“ pe care le frecventează cu pasiune.

Am fost și la Universitate. — E o mare clădire simpatică, în stil clasic, în care ar putea încăpea comod cele patru facultăți, — a cincea, cea de medicină își are localul ei propriu. Văd însă că două treimi din clădire sunt zăvorâte și că universitatea este inghesuită numai în treimea ce rămâne. — Mi-se spune că Senatul neavând local, s-a aciuat aci, ocupând și Aula, iar că jos în altă aripă în mai multe săli e instalat Muzeul de Istorie națională.

— Bine, zic eu conducătorului meu, știi prietino B. dela Lipsca, să vizităm Muzeul. Vrem să intrăm. La ușe însă o mică fițuică, scrisă de mână, pătată de ploii: Muzeul e închis până la noi dispozițiuni.

Ne-am întors iarăși în aripa Universității. Am început să așez la cursuri și voi azista mereu până la sfârșitul șederii mele aci. Vreau să cunosc știința românească. Am constat lucruri extraordinare de dure-roase. Și imi pare rău pentru acest popor pe care l-am iubit și l iubesc încă — imi pare rău că-am venit să-mi sfărăm visurile nedeslușite — și aș vrea dacă aș avea o putere, să dez-metecesc neamul acesta.

De data aceasta cred că ți-am povestit destul.

Ți strânge mâna cu căldură. —

Carl Richter.

Lista... Pe 10 Decembrie are ziarul nostru al doilea proces de presă în sesiunea de toamnă a curții cu jurați din Târgul-Mureșului. Corespondentul nostru, Augustin Folea este tras în judecată pentru o corespondență, ce a dat ziarului nostru dela adunarea populară din Sâncel.

D-l Folea a dat un demn și înche-gat răspuns, actului de acuză, dar zădărnice au fost toate excepțiunile lui. Argumente foarte frumos, în actul redactat de d-l Dr. R. Boila, că dacă un raportor dela adunări populare face agitație, atunci și raportorul unei ucideri, comite crima uciderii. O interpelare ca și aceasta e cea mai grosolană violare a libertății de presă, codificată în art. XVIII 1848 — spun excepțiunile.

Citează cazul ziarului »Westungarisches Volksblatt« care publicase o vor-bire agitatorică, și Curia nimicise procedura în contra ziarului, fiindcă punibil era singur oratorul, și nici acesta pentru agitația de presă, ci pentru agitație la o adunare publică. §. 172 numai astfel poate fi interpeiat în spirit liberal. — Arată apoi, că nu poate fi taxată de agitație nici ceea ce au spus oratorii la adunarea din Sâncel. Ei au uzat numai de drepturile lor cetățenești, între cari cel mai de frunte este și critica asupra vieții publice. Termină: »Am convingerea sfântă, că osândi-

Pentru acest sfârșit autorul ne-a dat un tablou. Poate pentru a nu părea acest tablou prea sărac, însă desigur pentru a ne da și în acest sfârșit al eroului principal contrastul amintit mai sus, ni se mai dă în acest tablou o idilă fără legătură cu acțiunea piesei, idilă, care de bunăseamă ar fi dat flaco dacă n-ar fi fost talentul d-soarei Macri care s-o susțină.

Piesa se înțelege s-a susținut în unele părți fie prin scenele din viața de sat, cari de cele mai multe ori apar pline de viață de natural și de poezie, fie prin jocul aproape al tuturor artiștilor dar în-deosebi al d-nei Bârsan (Steluța) și al d-lui Atanasescu (Șerban). S ar putea spune că dacă jocul acestor doi artiști ar fi fost numai mijlociu, piesa ar fi avut o cădere în regulă.

Cu oarecari schimbări însemnate »Pământul« ar putea rămâne încă pentru publicul reprezentanților de zi.

Dar aceste schimbări vor trebui să fie radicale la degeneratul Șerban, care e un tip nereal, un concurs de contradicții, într-un cuvânt un degenerat conștient de toată căderea lui, ceea ce nu se poate admite.

R. Cioflec.

rea mea nu va fi în stare să arunce um-bră asupra cauzei nobile în numele căreia eu sufer pe nedrept. Chiar și legi s-au adus în contra vieții și temeliei neamului meu, și tot nu ne-au făcut să ne clătinăm. Va veni încă, de sigur, o vreme, când aceste două națiuni mari, în strânsă pre-tinie, se vor gândi cu durere la risipa de jertfe, din vremurile de până — atunci.

Așa! Totdeauna cu bărbăție, și tot-deauna gândindu-vă la cauză, iar nu la persoane. Nici chiar la persoana proprie. Atunci procesele acestea, deși par a fi ba-gatele, vor avea totdeauna efectele lor frumoase, de procese — monstre, fără pă-reche de monstre.

Alegerea deputatului din Sibiu. Luăm părțile mai însemnate, din o corespondență ce primim la redacție:

Candidarea s-a făcut ieri, Luni. Can-didat e Dr. Guido Gundisch. În vorbirea de program s-a alăturat la tactica consti-tuționalilor în ce privește chestiile mili-tare și banca. Sași, spunea, trebuie să fie aderenții votului plural, și a unei noi a-roundări a cercurilor. După formarea noiei opoziții, favoarea partidului Sașilor, tot-deauna prieten guvernului, va fi în deo-sebi căutată de guvern, și se poate spera deci că subvenția de 200.000 cor., ce are să primească biserica săsească dela stat, va fi în curând codificată în lege. Res-pinge acuza pangermanismului.

Dr. Ceketius a expus punctul de ve-dere al »opoziției« sibiene, spunând că partidul burghezilor nu se alătură la can-didarea lui Dr. Gundisch, însă dacă va mai candida și un strein, votează și bur-ghezii cu el! Nu e prietino al păcii, fiindcă în timp de pace oamenii se moleșesc și chestiile mari se rezolvă superficial.

Directorul R. Brandsch vorbește mai lung și motivează punctul de vedere al opoziției. Pretinde de deosebire, ca nizu-înțele fraților șvabi din Banat să fie spri-jinite și de »cercurile oficiale« săsești.

Pe temele acestea se pornește o vie discuție. Deputatul Schuller e aruzat pen-tru articolul scris în »Pester Loyde«, în care pe Sași nu îi cuprinde sub numirea de »naționalistic«. La sfârșit însă »opozițio-nalii și guvernamentalii se deciară stănd amândouă părțile pe baza »Volksprogra-mului« și solidari în contra dușmanilor streini.

Sinodul archidieceșan.

(Dela trimisul nostru.)

Fondul deficienților.

În ședința a VI, VII și VIII a Sino-dului archidieceșan s-a continuat și ter-minat dezbaterăa statutelor fondului Van-cean pentru ajutorarea preoților deficienți și ale fondului pentru proviziunea văduve-lor și a orfanilor de preoți ai archidie-cesei.

Fiindcă raportul despre ședința VI ce l-ați publicat în n-rul ultim al »Gaze-tei« e prea scurt, vă voi comunica păr-țile mai însemnate din statutele din ches-tiune, așa cum s-au primit în ședințele VI, VII și VIII a sinodului

În §. 3 se determină *taxele anuale*, ce le vor solvi preoții la acest fond. Anu-me, mitropolitul 200 cor. canonicii 20 cor. preoții vor plăti o taxă anuală de 5% după întreg salariul lor, anume 80 cor. după salariu de 1600 cor., alții 40 cor. după salariu de 800 cor. Se face excepțiune însă cu acei preoți, cari au calificația deplină și vor fi aplicați în parohii cu salariu de 800 cor. Aceștia se pot înscrie la fondul de penziune cu taxa de 80 cor. la an ca și cei cu salariu de 1600 cor. Protopopii pe lângă aceste 5% după salariu, vor plăti tot câte 5% și după subvenția protopopiască și celelalte venituri protopopiești. Preoții din gremiu 5% după salariu.

În §. 14 se statorește apoi anii de serviciu. La cererea proprie poate fi pen-sionat cel ce a servit cel puțin 45 de ani, precum și acela care fără vina sa a devenit incapabil de a mai servi; aceasta o va dovedi cu atestată medicală. Din oficiu se va pensiona acela, care în decursul cerce-tării ce se va face, se va dovedi ca inca-pabil de a mai servi.

Fondul viduo-orfanal.

§. 20 Fondul acesta se formează a) din capitalul neatingibil, care la 31/XII 1908 face 415,606 35 cor. b) din taxa de 300 cor. ce vor plăti-o acei clerici cari se căsătoresc cu fete de mireni gr. cat. ori cu fete de preoți din alte diecese, și din taxa de 600 cor. ce vor plăti-o acei clerici cari se căsătoresc cu fete de mireni cari

nu aparțin religiei gr. cat.; c) din 1/2 parte a parohiilor rămase vacante, întru cât acea parte nu compete văduvii ori or-fanilor în anul de doliu. d) din partea a- ceea a venitului domeniului metropolitan pe timp de sedisvacanță, care rămâne după suportarea cheltuelilor de administrație; e) din 1/2 parte a venitului dela stat a stalurilor canonice vacante; f) din a 3-a parte a lăsamântului preoților, cari mor fără de a lăsa testament; g) din contribu-iri, donațiuni, legate etc.

§. 25. Toate venitele din § 20. lit. b, c, d, e, f și g se adaug la capitalul ne-atingibil, și numai interesele acestui capi-tal se folosesc pentru ajutorarea văduve-lor și a orfanilor de preoți.

§ 26. Din fond se vor împărțasi cu ajutoare văduvele de preoți, pe cât timp petrec în văduvie, orfanii cari învață la vre-o școală ori meserie până în anul 24 al etății, iar acei, cari nu învață la școală ori meserie, până la anul 16-lea. Fetele până la 24 ani, respective până când se mărită.

§ 27. Preotesele cari au din alt fond archidieceșan ajutoare cel puțin cât o pen-ziune, nu vor mai primi nimic din acest fond, dar orfanii (și aici e o schimbare față de trecut) cari învață la școală pot primi pe lângă acest ajutor și stipendiu din alt fond archidieceșan.

Aplicarea acestor fonduri.

§. 29. Preoții deficienți se vor îm-părțasi de ajutoare în proporția anilor de serviciu și anume:

a) Preoții cari au devenit absolut incapabili de serviciu înainte de împlinirea a 10 ani de serviciu, se vor împărțasi de ajutor anual stabil. Ajutorul acesta — întru cât va permite starea fondului — va fi de 25% din salariul ce-l au preoții atunci când trec în statul deficienței.

b) Cu 10 ani de serviciu împliniți, vor primi 25% din salariu.

c) Peste 10 ani de serviciu ajutorul preoților se sporește în fie-care an cu 15% al salariului, care îl au în anul res-pectiv, așa încât la împlinirea anului al 45-lea de serviciu, ajutorul se urcă la 77.5% din salariul ce-l au atunci.

d) ajutorul de 77.5% se fixează ca maxim, peste care nu poate trece nici a-cel preot care a servit mai mult de 45 de ani.

Din § 31. Văduvele și orfanii în anul de doliu nu vor primi ajutoare.

Din § 32. Văduvele vor primiaju-toare de 50% din ajutoarele cuvenite so-țului ei; orfanii capătă fie-care câte 25% din ajutorul mamei lor, însă astfel ca a-jutoarele lor la olaltă să nu întrecă pe acela al mamei lor. Aci apoi nu se va face deosebire între văduvele și orfanii rămași după preoți cu calificație întreagă și salariu de 1600 și între văduvele și or-fanii preoților bienaliști respective ale ce-lor cu salariu de 800 cor., ci se vor împăr-tăși toți de ajutoare egale, fără conside-rare la salariul ori penziunea ce a avut preotul respectiv.

Din § 34. Preoți archidieceșani, cari au plătit cel puțin un an taxa de 5% după salariu, precum și taxa fundamentală, vor primi ajutoare pe baza statutelor nouă.

Din § 35. Ajutorul preoților trecuți deja în statul deficienței, și a văduvelor și orfanilor, de până acum, rămâne tot cel vechiu.

Din § 39. Suma ce rămâne după îm-părțirea de ajutoare, se imparte în trei părți, din cari două se adaug la capitalul fondului viduo-orfanal, iar a treia la acela al preoților deficienți.

Din § 40. Acesta este unul dintre cei mai însemnați § i. Se zice anume: La cazul, când din orice cauză, venitele a-cestor fonduri nu ar ajunge la acoperirea tuturor ajutoarelor, P. V. Conzistor va reduce penziunile astfel încât, fie-care preot să primească 25% după salariu și pe lângă aceea un ajutor proporționat cu suma disponibilă, și cu anii de serviciu ai respectivului. Tot așa se vor reduce și a-jutoarele văduvelor și ale orfanilor.

Se sperază însă că aplicarea acestui § nu va fi de lipsă.

Din § 41. Preoții archidieceșani, pot să-și val'diteze la fondul deficienților anii petrecuți în serviciul archidieceșei, înainte de a fi fost hirotoniți, însă numai dela anul 24 al etății, precum și anii ce i-a petrecut cu învoirea ordinariatului în a-fară de archidieceșă. Aceștia vor plăti 7%, după salariul ce l-au avut în anii respec-tivi. Preoții celibi și cei văduvi fără prunci plătesc 5% după salariul de atunci.

Anii petrecuți în disponibilitate nu se pot valida la fondul deficienților, de

riți pe spectatori și în-deosebi pe acei din-tre ei, cari cunosc amănuntele școlăi să-tești.

Sora Steluței însă »Marta« ia în că-sătorie pe flăcăul sănătos și vrednic al moșneagului Dragomir.

De aici contrastul se accentuiază tot mai mult între viața celor dela curte și a celor modești de lângă pământ.

Steluța chinută de sensualimul bol-răvicios, de estravaganțele și de nebunia crescândă a lui Șerban, se ofilește, pe când Marta, vecinic rumenă, trăiește fericită cu soțul ei, îngrijind de cei doi gemeni ai săi (!). Viața ei e însemnată încă și de a- ceea vecinic senină a tinerimei din sat, pe care autorul în două acte ne-o dă în tim-pul Paștilor.

Piesa se încheie cu fuga Steluței din locul de chin, spre pământ, unde găsește, plin de aceleași nădejdi, pe Mihai, întors de mult la pământ. Acest pas nu ne-o face simpatică pe soția, care se putea ridica mult mai mult prin jertfirea sa, cu atât mai vărtos cu cât mama nefericitului Șerban e un model de bunătate.

Fiind părăsit, Șerban aleargă prin munți în căutarea soției sale, pe care o cheamă vecinic pe nume, și în cele din urmă se înecă într-un lac.

cât atunci, când petrecerea în disponibilitate s-a făcut cu învoirea ordinariatului.

Din § 43 Statutele acestor fonduri în ce privește plățile taxei fundamentale și taxei anuale, intră în vigoare începând cu 1 Ianuar 1909, iar celelalte dispoziții (într-o parte și cele referitoare la ajutoare) intră în vigoare începând cu 1 Ianuarie 1910.

În legătură cu aceste statute s-a adus și hotărârea aceea, că din taxa de 10% care s-a subtras din întregirea congresuală de pe 1909 semestrul prim să se socotească de plătite întru cât va ajunge și taxa fundamentală ce vor avea să o plătească preoții în anul 1909.

Conferențe.

Comitetul desoartământului I. (Brașov) al Asociației pentru literatura și cultura poporului român a grupat și în anul acesta un număr suficient de conferențieri, încât șirul conferențelor, cari se vor ține în sala festivă a gimnaziului de aici la 6 ore sara, nu va fi întrerupt decât de sărbătorile Crăciunului. Cea dintâi conferență o va ține d-l Aurel Paul Bănuțiu Dumineca viitoare, 22 Noemvrie st. v. 1909, vorbind despre istoria teatrului. Conferențele viitoare vor fi la 29 Noemvrie st. v., 6 și 13 Decemvrie st. v.

Conferența din 29 Noemvrie prezintă un interes deosebit prin faptul, că — la stăruințele comitetului, — în ziua aceea va veni din Sibiu d-soara Dr. Eleonora Lemeny, profesoară la școala de fete a Asociației și va vorbi despre poezile noastre contemporane. Suntem informați, că a fost rugat și d-l Dr. Ioan Borcia să vină la Brașov. D-sa va vorbi probabil după sărbătorile Crăciunului.

La 6 Decemvrie va fi poate o prelegere cu proiecțiuni (schiopiocon) iar la 13 Decemvrie v. se va arăta o sferă muzicală-literară. Pentru a o putea ține, comitetul a cerut concursul marelui nostru compozitor Ghiță Dima, care a promis că va cânta cu corul său bisericesc (corul bisericii Sf. Nicolae). D-l avocat Dr. Eugén Lemeny asemenea s'a angajat cu cvartetul său. D-soara Marioara P. Dima, care are o școală excelentă, va cânta la pian. Și nu ne îndoim că comitetului îi va succeda să câștige pentru ideea aceasta frumoasă și pe cântărețele Brașovului. Și poate că seratele muzicale vor deștepta în publicul brașovean mai mult interes pentru muzică și va sprijini Reuniunea de cântări și gimnastică mai mult decât a sprijinit-o până acum.

În sfârșit un lucru de tot trist, foarte trist, nu se poate mai trist!!! Conferențele și seratele muzicale-literare sunt împreunate cu cheltueli, lucru trist de tot!!! Și budgetul Asociației nu le poate suporta, — lucru foarte trist! Și i-e teamă să apeleze la bunăvoința publicului, ceea ce e un lucru, cum nu se poate mai trist!!!

Noi, redacția, cari am urmărit cu atențiune conferențele din anii trecuți și am văzut că interesul publicului a tot crescut, îndemnăm comitetul despărțământului să fixeze o taxă care să se încaseze la intrare, și îl asigurăm că nu va fi nimeni care să nu o plătească bucuros. Chiar și elevii școlilor vor contribui bucuros cu câte 5-10 creițari, căci ar trebui să ne mirăm dacă un elev, care plătește la circ și cinematograful 10-30 creițari, n'ar da 5-10 creițari pentru o conferință, pe urma căreia ar avea într-adevăr folos.

STIRILE ZILEI.

- 17 Noemvrie v.

Un nou idealism. A apărut cartea lui Bergson »Filozofia intuitivă«. Bergson înseamnă întoarcerea de la pozitivism și naturalism, la un idealism nou, ca și în Germania, unde aceeași schimbare se simte. E un ritm al totalului simțirilor sufletești: după clasicism urmează romantismul. După naiv urmează sentimentalul; după naturalism, idealismul; după materialism, spiritualismul. După cugetare analitică, vine cea sintetică. Acum după agnosticismul lui Spencer, sosește un fel de metafizică nouă. Agnosticismul zice: »Esența lucrurilor ne rămâne neapărat necunoscută, căci nu cade în domeniul experienței«. Deci filozofia se închide în științele experimentale; mașina ia locul cugetării. Idealismul nou, dimpotrivă, afirmă că-n viața noastră sufletească

prindem o realitate mai înaltă, pe care într-un înțeles anume, o creăm noi, care crează și în lumea din afară a mecanismului. E doctrina activismului, a ideii creatoare și duce la filozofia lui Bergson.

Redacționale. Raportul amănunțit despre serbările de la Arad (banchetul și concertul) le vom da în numărul nostru popular, ca să fie informați și cetitorii acestui număr.

Lista neagră. Redactorul nostru Dr. Sever Dan, este citat pe 7 Dec. la pertractarea finală, în fața curții cu jurați din Târgul-Mureșului. Este acuzat pentru »lăzitate«.

Pomul de Crăciun. D-soara Nița Bozac din Sâmbotelec, trimite 3 cor. pentru pomul de Crăciun al întemnițaților — ca restanțe încassate pe Câmpie de la aceia căroră »Gaz. Trans.« le-a publicat mai de mult logodne și »dări de seamă«, gratis. D-soara ne făgăduiește să continue cu încassarea restanțelor. O rugăm să primească mulțumitele noastre odată pentru totdeauna.

A renauzat văd. Sofia Popovici, preoteasă, în 27 Nov. n. în etate de 78 ani, la Timișoara-Elisabetin.

Cancelaria advocațională. D-l Dr. Ioan Mezei, ne rogă să anunțăm că și-a deschis cancelaria advocațională în Dés, strada Laktanya Nr. 11. (Pentru pomul de Crăciun nu trimite nimic.)

Examenul de maturitate de corigență la gimnaziul gr. or. român din Brașov, se va ține în 5(18) Decemvrie a. c. în edificiul gimnazial din Brașov, sub prezidiul d-lui comisar konzistorial, protopop Vasile Voina.

Pentru masa studenților români din Brașov s'au mai făcut următoarele contribuiri:

40 cor. de la D-l și D-na Dr. Nic. Stinghe (Brașov) în loc de anunțuri de căsătorie. Comitetul comunității de avere a fondurilor grănițarești din Caransebeș a votat 200 cor. ajutor pentru masa studenților.

Primească generoșii donatori sincerile noastre mulțămite. — Direcțiunea școlilor medii gr. or. rom. din Brașov.

Societatea acad. rom. »Dacia« din Cernăuți cere să publicăm că și-a ales comitet pe semestrul de iarnă 1909-10. Președinte: Vasile Marcu, cand. în litere. Vicepreș. și cassar: Emanuil Samușco, stud. în drept. Secretar I: Alexandru Candrea, cand. în litere. Secretar II: Alexandru Bocanetu, stud. în litere. Bibliotecar: Ilarion Bereznișchi, stud. în litere. Econom: Ioan Ghiuță, stud. în litere. Adlat: Petru Căilean, stud. în litere. Controlor: Ilie Stoleriu, stud. în drept. — (Pentru pomul de Crăciun al celor din Seghedin nu trimite nimic.)

Noul prezident al Camerei — după cum ne informează un amabil cetitor al nostru — e ales deputat în Csikszereda. Pe Sași totdeauna și în tot locul îi tratează de pe cal și cu dispreț. În cancelaria lui de avocat are totdeauna și câte un Român, de dragul clienților. E un om care mai mult în Pesta și-a petrecut viața iar soția lui în — Reghin.

Și pe asta-l înțelegem, de ce l-au ales de prezident — aristocrații!

Invitare. Reuniunea de lectură română din Timișoara, având de scop promovarea intereselor culturale și sociale românești, a hotărât să aranjeze mai multe conveniri sociale, împreunate cu disertațiuni, reprezentațiuni teatrale, declamațiuni și dans. A doua convenire de felul acesta se va ține Duminecă, în 5 Decemvrie n. după amiază în localitatea casei din Timișoara-Fabric. Intrarea liberă. — (Pentru pomul de Crăciun nu trimite nimic.)

Contra bălilor de soare. Revista franceză »La Nature« scrie: În Germania, cu deosebire, precum și în Austria, Anglia, Italia, este o credință foarte răspândită că băile de soare sunt bune de leac contra tuturor boalelor. În stabilimente anume făcute pentru aceasta, adepții acestui sistem se plimbă la soare în costumul cel mai sumar. Medicii și învățații s-au mulțumit să privească această întoarcere la natură drept o copilărie nevinovată. Se pare însă că adjectivul din urmă trebuie scos, deoarece abuzul de băi de soare este vătămător pentru cele mai multe constituții. Medicul berlinez profesorul Grawitz, susține că aceste băi pricinuesc boli primedjioase ca dermatita, tachycardita și bătaia de inimă neregulate. În unele cazuri

îngrijite de el, turburările inimii au pricinuit sincope dese. În alte cazuri a constat dureri de cap neîntrerupte, slăbiciune generală și turburări nervoase foarte rele.

»România Jună« din Viena va ține seara de cunoștință, în 4 Decemvrie n. în otelul Riedhof VIII. Schlösselgasse 12, sala No. 2.

Sanin. Curtea cu jurați din Budapesta a achitat pe traducătorul romanului Sanin, învinuit cu răspândirea de imoralitate și ateism. A fost un proces aproape senzațional. Apărătorul Dr. Kenedi, reputat publicist și el, a acuzat pe procuror, că a făcut politică și a fost unealta ministrului de justiție, făcând proces pentru romanul Sanin.

Locale. În gara cea mare din loc s-a deschis o postă, purtând numărul 2.

Concertul de aseară al lui Emil Sauer, a ademenit o sală arhiplină, la Redută. Lume românească a fost foarte multă și foarte bună. Este de prisos să mai vorbim de entuziasmul auditorului: Sauer este un virtuos și compozitor cu vechiu renume și bine stabilit. Fascinează publicul și cu atitudinea sa, cu mișcările lui. Ceia ce arată el, nu mai e splendoarea tehnice, ci perfecția mecanice. Și totuși, degetele, mâinile lui, nu au gesturi ci mimică. Esprimă! — Cu o rară amabilitate a mai dat câteva bucăți între și după program.

Mâne, Miercuri la orele 9, se va ține examenul comisarilor de carne, la abatorul orașenesc. Toți, cari se interesează sunt invitați.

Pilulele veninoase din Viena. Autorul atentatului cu pilulele veninoase a fost descoperit, după multă căutare. E locotenentul Hofrichter din Graz, care a și fost arestat, numai decăt.

Indiciile grave în contra locotenentului arestat sunt; prezența lui la Viena în momentul critic, deși avea o indicațiune de a petrece un concediu de șase zile în altă localitate; constatarea că ofițerul cumpărase cutii cu pluciri asemenea cu cele expediate ofițerilor și că dânsul posedă cutii identice. Ziarele spun că locotenentul Hofrichter era al cincilea pe listă pentru a intra în statul major. Bănuiala a căzut pe Hofrichter pentru că dânsul trimise unui camarad din Linz un dar într-o cutie identică cu acelea trimise celorlalți ofițeri și conținând hăpuri. Este înșurat de doi ani și nevasta lui se apropie de momentul nașterii.

Comitetul teatral din Șimleu, de sub presidenția d-lui Dr. Coriolan Meseșian a decretat două reprezentațiuni obligatoare Prima (Ginerele lui Poirier, trad. de Stănescu) va avea loc a treia zi de Crăciun. Comitetul sălăjan își împlinește nu se poate mai frumos misiunea. Am dori sincer, s-auzim astfel de vești dela toate »comitetele« noastre.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 30 Nov. Conte Stefan Tisza desminte toate combinațiile ce s-au pus în circulație în legătură cu audiența lui la Regele. Incercările lui »P. Lloyd«, zice contele, nu sunt decât încercări de a ceti gândurile unui om. Cu toate acestea, ține să fixeze trei lucruri.

- 1. Niciodată n-a spus el despre coaliție să mănânce acum ce a fiert până acum. Ori ce ar fierbe bucătarul, de mâncat tot stăpânul mănâncă.
2. El nu este o personalitate bolnavă și nu crede că trebuie să-și »conserva onorata persoană« spre binele patriei. (Aluzii la Apponyi et comp. — Red.)
3. Conduita lui se orientează exclusiv după interesele publice. Șădar, atunci când acestea îi vor porunci să pornească pe aceiaș cale cu dușmanii lui personali de mai înainte, ar face-o fără a sta pe gânduri.

Viena, 30 Nov. Dirijabilul militar austriac a făcut azi două ascenziuni. Întâia n-a ținut decât puține minute. La 11, balonul s-a înălțat din nou și, după mai multe virajuri și evoluțiuni, a plutit de-asupra orașului, trecând peste Hofburg, turnul bisericii San-Stefan și palatul primăriei.

Apoi s-a îndreptat spre Schönbrunn, unde îl aștepta împăratul, pe terasa castelului. Dirijabilul a făcut și aci mai multe foarte reușite evoluțiuni, iar pe la 1 s-a înapoiat la locul său de pornire, unde s-a coborât în fața șopronului de adăpost.

Oradea-mare. 30 Noemvrie. Epidemia tifoidă ia tot mai mari proporții. După raportul medicului comitatens s'a constatat că din 16 până în 24 Noemvrie s'au ivit 37 cazuri de boală. Măsurile de profilaxie nu se pot lua, fiindcă se tănuiesc îmbolnăvirile.

POȘTA REDACȚIUNEI.

D-soara N. B. Pentru bunătatea dv. Vă promitem a Vă publica în adevăr gratis — anunțurile. Inc'o mulțumită.

Preot M. R. Vă mulțumim pentru apărarea ce ne-o luați în contra »habotnicilor«, dar nu putem publica articolul. N'aveți dreptate să le ziceți așa. Ei sunt, fără îndoială de bună credință în pornirea lor ezaltată, și noi nu putem să-i tratăm decât cu blândețe. Ce-i drept avem triste experiențe cu blândețe: cu cât te arăți mai blând, cu atât auzi mai strigător »dă pe el«, dar ce să facem. Fapta nu e creștinească, însă vine dela creștini.

Rândurile d-voastră își ajung ținta rămânând cetite numai de noi. Ne este spre mângăere, că tocmai un preot ne ia în apărare, față de »colegii« lui.

La tipografia și librăria A. Mureșianu

Table listing various musical scores and their prices, including titles like 'Valurile Dun. Vals', 'Potpouriu din melodii națion.', 'Concordia Vals', etc.

- Nr. 1: »Deșteptă-te Române«.
Nr. 2: »Luna dorme«.
Nr. 3: »A oleo!«
Nr. 4: »Suspine crude«.
Nr. 5: »Cât te am iubit«.
Nr. 6: »Călugărul din vechiul schit«.
Nr. 7: »Pentru tine Iano«.
Nr. 8: »Două fete spală lână«.
Nr. 9: »Ce te legeni codrule«.
Nr. 10: »Steluța«.
Nr. 11: »Cucuruz cu frunza'n sus«.
Nr. 12: »Fetișo din acel sat«.
Nr. 13: »Popa ăice că nu bea«.
Nr. 14: »Inimișora mea«.
Nr. 15: »Am un leu și vrăsoș-l beau«.
Nr. 16: »Pasere gabină'n cioc«.
Nr. 17: »Imnul regal român«.
Nr. 18: »Cântul ginteii latine«.
Nr. 19: »Tricolorul«. Imn patriotic.
Nr. 20: »Steagul nostru. Imn patriotic.
Nr. 21: »Mama lui Ștefan cel mare.
Nr. 22: »Domaul Tudor, cântec național.

Fiecare număr 20 bani.

- Biblioteca populară »Minerva«.
Nr. 1, 2 și 3: »Istoria populară a Românilor
Nr. 4: »Cântarea României«.
Nr. 5: »Istoria populară a Literaturii Române«.
Nr. 6: »Revoluția lui Tudor Vladimirescu«.
Nr. 7: »Pierderea Basarabiei«.
Nr. 8: »Unirea principatelor și domnia lui Cuza«.
Nr. 9: Mihail Cogălniceanu.
Nr. 10: Vasile Alexandri.
Nr. 11: Stefan cel mare.
Nr. 12-13: Mihail Viteazul.
Nr. 14: »Războiul Bucovinei«.
Nr. 15: »Cum se ne crescem copiii«.
Nr. 16: »Păstrarea săiștății«.
Nr. 17: »Ce se cetim«.
Nr. 18: »10 Min«.
Nr. 19, 20, 21 și 22: »Războiul Românilor pentru neaterne«.
Nr. 23: Veniamin Costachi.
Nr. 24: Aritmetica.

Prețul fie-cărui număr 15 bani.
Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Râm.
Redactor respons.: Dr. Sever Dan.

Prospect.

Institutul nostru în adunarea generală extraordinară ținută la 22 Octombrie 1909 n. a decis cu unanimitate urcarea capitalului social dela 100.000 K. la suma de 200.000 K. prin o emisiune nouă de 1000 acții în valoare nominală de 100 K.

Intru realizarea acestei concluz, pe baza autorizării primite dela adunarea generală prin acesta ne luăm voie a le oferi On. acționari ai institutului nostru pentru cumpărare 1000 acții nouă pe lângă condițiunile următoare:

1. Conform §-lui 7 din statute, fiecare acționar vechiu are drept a opta cu prețul nominal pentru atâtea acții nouă câte acții posedă din emisiunile mai dinainte, având a solvi de fiecare acție taxa de înscriere de 10 K. plătită deodată cu rata primă.

2. Dreptul de optare se poate esercia până în 31 Decembre 1909 n. Acei acționari vechi, cari până la acest termin nu au participat la subscriere, își perd dreptul de prioritate și favorul din §-l 7 al statutelor.

3. Prețul acțiilor este a să plăti în următoarele rate:

- a) rata I-a de 20% să plătește până în 1 Aprilie 1910.
- b) " II-a " " " " " " 1 Iulie 1910.

- c) rată III-a de 20% să plătește până în 1 Oct. 1910.
- d) " IV-a " " " " " " 1 Ianuar 1911.
- e) " V-a " " " " " " " 1 Aprilie 1911.

Fiecare acționar poate solvi deodată și mai multe rate.

Pentru ratele plătite acționarii vor primi 5% interese până în 31 Decembre 1910, iar pentru ratele restante, aplicându-se §. 10 din statute să vor socoti 6% interese de întârziere.

4. Acțiunile neoptate de acționarii vechi, direcțiunea le vinde din mână liberă cu preț urcat care 'l va stabili direcțiunea în sfera ei de activitate.

Plusul ce trece preste nominal să transpune în favorul fondului de rezervă.

5. Acționarii noi începând cu anul de gestiune 1911 intră în toate drepturile acționarilor vechi.

Din motivul acesta ratele scadente în anul 1911 sunt a se plăti cu 6% interese calculate dela 1 Ianuarie 1911.

Sas-Sebeș, în 13 Novembre n. 1909.

DIRECȚIUNEA
institutului de credit și de economii
„SEBESANA“.

„Societatea creștină de conzum și valorizare din BĂSEȘTI și jur“.

Illésfalva és vidéke keresztény fogyasztási és értékesítő szövetkezet.

Convocare.

Domnii acționari ai „Societății creștine de conzum și valorizare din Băsești și jur“, societate pe acții, în virtutea §-lui 18 din statute, se invită la

a V-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Băsești la 12 Decembre st. n. 1909, înainte de a neazi la 10 oare în localitatea școlii gr.-catolice românești.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Raportul anual al direcțiunii, comitetului de supraveghiare și aprobare bilanțului.
2. Determinarea relativă la profitul curat.
3. Alegerea comitetului de supraveghiare pe a. c.
4. Eventuale propuneri.
5. Designarea a doi membri pentru verificarea procesului verbal.

Direcțiunea.

Contul Bilanțului cu 26 Faur n. 1908—14 Ianuarie n. 1909. — Mérleg számla.

ACTIVE — VAGYON:	Cor.	fil.	PASIVE — TEHER:	Cor.	fil.
Cassa în număr — Készpénzkészlet	617	99	Acti a 10 cor. — Üzletresz	3350	
Marfă — Áru-készlet	7534	74	Creditori de marfă — Áruhitelezők	7544	94
Dătoriși — Adósok	3394	95	Fond de rezervă — Tartalék alap	1048	13
Spese de instruire — Felszere-			Salarul personalului — Személyzet fizetés	180	
lési-költség . . . . . C. 270 65			Dividendă neplătită — Ki nem fizetett		
20% detragere — Levonás	216	53	osztalék	57	40
Spese de constituire — Alaku-			Profit curat — Egyenleg mint nyereség	110	56
lási költség . . . . . C. 146-05					
20% detragere — Levonás	116	84			
Cont de efecte — Értékpapir	100				
Prețul vaselor goale — Üres edények értéke	120				
Acții în restanță — Hátralékos üzlet rész	190				
	12291	03		12291	03

Băsești (Illésfalva), 14 Ianuarie n. 1909.

- George Pop de Băsești m. p., Vasile Pap m. p., Dănilă Marchis m. p.,
- membru în direcțiune, director, prezident, membru în dir.
- Todor Popa Flori m., Gerlits Rezső m. p.,
- membru în dir. ellenőr.

Contul de Profit și Perderi. — Nyereség és Veszteség számla.

ESİTE — KIADÁSOK:	Cor.	fil.	INTRATE — BEVÉTEL:	Cor.	fil.
Chirie — Házbér	240		Intrate crude la mărfuri după C. 16527 81		
Salare personalului — Személyzet fizetések	825	90	— Áruknál nyersbevétel	2764	09
Spese de porto — Szállítási költség	468				
Spese de neguțătorie — Üzleti költség	504	67			
Dare — Adó	400	04			
Instruire 20% descriere — Felszerelési					
20% leirás	54	12			
Constituire 20% descriere — Alakulás					
20% leirás	29	21			
Cont de tantiemă — Jutalék-számla	131	59			
Profit curat — Tiszta nyeresemény	110	56			
	2764	09		2764	09

Acest bilanș, cont de profit și perderi, prin comisia de supraveghiare examinându-se s'a aflat în ordine și conform legilor comerciale. — Ezen mérleg, veszteség- és nyereség-számla a felügyelő bizottság által megvizsgálatván, rendben és a kedereskedelmi törvényekkel meggyezőnek találtatott.

Ioan Lengyel m. p.,
prezidentul comit. de revizie. — f. ü. b. elnöke.

Membrii comitetului de supraveghiare: — Felügyelő bizottság tagjai:

- Dioniziu Pop m. p., Mihai Bohățal m. p., Ioan Chira m. p., Petru Rob m. p., Mihai Popa Flori m. p.,
- viceprezident.
- Ioan Mărieș m. p., Vasile Marchis m. p., George Popa Văsălchi m. p., Vasile Vlaica m. p., Nicolae Pop m. p.,
- Dimitrie Popa Gheorghij m. p., Găvrilă Șinca m. p., Mihai Horincar Dănilă m. p., George Marinca m. p.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov

Atențiune!

Săpunul Schicht e veritabil dacă e provăzut cu numele

Schicht

și marca cerbul.

Original Victoria,
Köhler,
Afraana,
Wittina,
Gritzner,

sunt mașini de cusut de cea mai bună calitate.

Fabricate de clasa primă în ce privește aranjamentul și execuția lucrărilor.

Reprezentante de
MICHAEL MOOSER,
Brașov, Strada Porții Nr. 39,
mare atelier mecanic de reparaturi. Mașine de scris și Gramofone se reparază.

715 20—E.O.)

SĂNĂTATEA

este cea mai scumpă binefacere pentru Dame, se poate conserva și cultiva folosind

CORSET GRADEFRONT

care este comod și modern. se capătă după măsură sau gata numai în

MAGAZINUL

Mme B. GOLDSTEIN,

Confecționare de corsete specialitate
BRAȘOV, Strada Vămei Nr. 21

Cursul pieței Brașov.

Din 30 Noembrie n. 1909.

Banote rom. Camp.	18.72	Vend.	18.80
Argint român	186)	"	18.70
Lire tarcesol	21.50	"	21.80
Sans. fond. Albus 5%	100.—	"	101.—
Lire. Rusesol	254.—	"	256.—
Capul oardor.	15.04	"	19.6
Pa bene	11.20	"	11.40
Frige	117.—	"	117.50